

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, AUGUST 3, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

Na kandidata Feighana ubit; na kandidata nehata s kampanjo

Soboto popoldne je avto Michaela Feighana ml., kandidata za kongres v 20. okrožju, podlegel poškodbam v prometni nesreči. T. K. Macneel, Feighanov kampanjski pomočnik, je kmalu potem podal izjavo, da se kandidat Feighan ne bo udeleževal kampanje, katero bodo vodile njegovi prijatelji. Macneel je izrazil Marjane Sweeney svoje simpatije za kandidata, ki je bil tudi ne bo udeleževal kampanje do primarnih volitev in da bodo isto vodili njegovi prijatelji.

Macneel se je pripetila v soboto popoldne ob 2:15 na River Drive. Pet dečkov se je vozilo na biciklih po tej območju. Prvi je vozil mladenič Michael Feighan. Na križišču je zadel avto, katerega je vozil neki John Clarke. Feighan pripoveduje, da je avto vozil 35 milj na uro in da je dečko vozil svoje kolo s hitrostjo, da ni mogel ustaviti.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Novo Vreme" poroča, da je general Nedić sprejel predstavnike komunistov iz okolice Požarevca. Govorec o razvoju svetovnih vojaških sil, je dejal Nedić, da Avstrija, ki se ne bo realizirala to, da bi v Evropi izbruhnila revolucija in tekla kri. To je največji lažnik na našem tleh.

Nacionalistični ukrajinski časopis "Dumka", ki izhaja v Hrvatski, objavlja članek, v katerem se podarja simpatije ukrajinskim nacionalistom z vstaškim gibanjem. Te simpatije so obstojne, vendar, o stvaritvi "Neodoljive" hrvatske države, pa so se izjavile vezi postale še tesnejše. Dokaz tega je dejstvo, da ukrajinski dobrovoljci bore z Nemci ob rami s Hrvati proti komunističnim bandam.

na policija je prišla 87 tuznih tujcev v New Yorku

New York. — Federalna tajna policija je prejela seznam naznanja, da je prišla 87 tuznih sovražnih tujcev in 66 Nemcev, 15 Italijanov in 15 Japoncev. Vse so odpeljali na Ellis Island, kjer jih bodo zaslišali od prijateljev Japoncev in Nemcev je prišlo v to delovno nepostavni potom in vseh je vložilo izjavo, da ne bodo sodelovali v ameriški armadi. Eden od prijateljev Nemcev, ki ima 16 stričnikov v ameriški armadi, je izjavil na policiji: "Ako me vtaknete v armado, se bom vdal pri prijatelji, ki se mi bo nudila."

Ob 1. julija je policija aretirala 350 Nemcev, 65 Italijanov, 7 Japoncev, 2 Romunce in 1 Poljaka.

Pozdravi iz Wisconsin
Mr. in Mrs. John Ansick pozdravi iz Racine, Wis., da je prejel čke za bolnike in da lahko pošljejo ponje.

Ogromno jezersko ladjo bodo spremenili v nosilca letal za vaje letalcev

Ogromni jezerski parnik Greater Buffalo, ki je plul med Detroitom in Buffalo, bodo spremenili v nosilca letal. To se pravi, da bodo spremenili njegov krov tako, da bodo z njega lahko odletavala letala in se zopet spustila nanj. To bo služilo za vaje novim avijatorjem, predno bodo poslani na razne fronte.

Greater Buffalo je eden izmed največjih parnikov na svetu, ki ga gonijo stranska vretena. Je tako velik kot so prekoceanski parniki. Zgrajen je bil leta 1924 v ladjedelnici v Lorain, O. Nosil je lahko 1.750 potnikov in je veljal \$3.500.000.

Rusi so začeli s čiščenjem pete kolone za linijo

Moskva, 3. avg. — V okrožju reke Don so začeli Rusi čistiti peto kolono in nemškimi parašutarji, ki so se pustili na tla za rusko linijo, da pomagajo ruskim izdajalcem. V enem samem sektorju ob reki Don so Rusi usmrtili 45 petokoloncev.

Vrhovno poveljstvo je posvarilo narod, naj pazi na nemške vohune, petokolonce in nemške parašutarje, ki se hočejo prerinuti skozi rusko linijo, da bi v ozadju ustvarili nered.

Gradnja ladij je dosegla v juliju rekord, pa tudi izgube so velike

Washington. — Mornariška komisija izjavlja, da je dosegla gradnja novih ladij v juliju svoj rekord; 71 tovornih ladij in tankarjev je bilo spušenih v morje v tem mesecu. V istem času se pa neuradno poroča, da je bilo v tem mesecu potopljenih 90 ladij ob atlantskem obrežju.

V zadnjih treh mesecih je bilo več ladij potopljenih kot pa zgrajenih. Tako je bilo v maju potopljenih 78 ladij, zgrajenih pa 58. V juniju je bilo potopljenih 80 ladij, zgrajenih pa 67. V tem so vštete samo tovrne ladije.

Stric Sam je nakupil več v 25 dneh kot v vsem letu 1930

Washington. — Ameriška vlada je danes največji kupec raznih potrebščin v vsej zgodovini Amerike. V prvih 25 dneh novega fiskalnega leta, ki traja od 1. julija 1942 do 1. julija 1943, je Stric Sam potrošil 4 milijarde dolarjev, medtem ko je v vsem letu 1930 potrošil le \$3.994.152,487.

Uradna odprtja Feighanove kampanje je nocoj

V hotelu Hollenden bo nocoj ob 8:30 uradna odprtja kampanje Michaela A. Feighana, ki kandidira za kongresnika v 20. okrožju. Shodu bo načeloval Ray T. Miller. Med drugimi bo govoril na tem shodu tudi župan Frank J. Lausche. Slovenski radio kvartet bo zapel nekaj pesmi. Vsakdo je dobrodošel in vsak je prijazen vabljen na ta shod.

Zavedno društvo
Samostojno podporno društvo Ložka Dolina je kupilo za \$500 vojnih bondov. Prej jih je kupilo pa že za \$500. Vsa čast zavednim Ložanom.

Tudi velike glave so prizadete!

Washington. — Leon Henderson, ameriški car za racioniranje, je pronašel, da odredbe, ki jih izdaja ameriškim motoristom s tem, da jim meri gorivo, udarijo včasih tudi nazaj.

Henderson se je peljal v svojem avtu po washingtonskih ulicah, ko mu je zmanjkalo goriva. Vzel je malo posodo in hitel na bližnjo gorilniško postajo po gorivo, da bi došel do svojega urada.

Toda John Leigh, ki obratuje to gorilniško postajo, mu ni hotel dati niti kapljice goriva, najsi je Henderson zadrževal, da je to v skrajni sili. Leon je moral vzeti do svojega urada takšij.

Italijani uničili štiri jugo- slovanske naselbine

London. (UP) — Po verodostojnih vesteh so italijanski bombniki zavrvali zemljo vsaj štirim jugoslovanskim naselbinam v bližini Sarajeva za kazen proti prebivalcem osumljenim, da so pomagali četnikom pri napadu iz zasebe na italijanski oddelek, v katerem sta poginila dva višja italijanska oficirja.

Javljajo, da je pri bombardiranju Prijedora poginilo nekaj sto ljudi, med njimi žene in otroci. Trdijo, da je Prijedor, ki se nahaja 40 milj od Sarajeva, popolnoma zravnal z zemljo. V drugih bombardiranih naselbinah je prav tako poginilo mnogo ljudi.

Glede četniškega bojevanja proti osiškim poročajo, da je to postalo v Bački tako učinkovito, da je šef štaba madžarskih okupacijskih čet osebno moral voditi kazensko ekspedicijo v tem okraju. Za vojsko generala Mihajlovića javljajo, da na več krajih vodi krvave borbe s sovražnikom.

Tukajšnji jugoslovanski krogi poročajo, da sta dva jugoslovanska aviona napadla neko taborišče italijanskih čet v planinah Črne gore.

Svetilnik bodo ugasnili prvič po 178 letih

Port Hancock, N. J. — Leta 1764 so prvič prižgali luč v obmorskem svetilniku na Sandy Hook-u. Razen za kratko dobo v času revolucionarne vojne, je svetilnik kazal vsako noč pot mornarjem iz vseh delov sveta. Zdaj je ukazal svetilnik ugasniti do konca vojne brigadni general Gage, ki je poveljnik obrambe njujorškega pristanišča.

Voda v kletih v Euclidu

Kot že večkrat prej je tudi navič včeraj zjutraj povzročil, da je udrila v kleti mnogih hiš v Euclidu voda. V kleti trgovine Fred Jazbeca na 222. cesti je dosegla voda nad 4 čevlje višine in je napravila za več tisoč dolarjev škodo. Ljudje sodijo, da je temu krivo dejstvo, ker zidajo vedno več tovarnen in da so vse nove naprave odvodni kanali premajhni. Mesto Euclid mora na vsak način nekaj ukreniti, da se ustavi ta nadloga, ki povzroča ljudem tako veliko škodo.

Prva obletnica

V sredo ob pol sedmih bo darovana sv. maša v cerkvi sv. Vida za pokojno Johano Nahtigal. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Nemci so že 100 milj za Rostovom

Millerjev kandidat Heer je nepoznan v okraju Cuyahoga zato ne bo dobil glasov

Izmed štirih demokratskih kandidatov za guvernerja v okolici Clevelanda, ima največ prilike biti nominiran John McSweeney iz Wooster, O. Ostali trije kandidati so: Walter Heer, Joseph Ferguson in Clarence Knisley.

Walter Heer, ki je tukaj popolnoma nepoznan in katerega hoče vsiliti demokratski načelnik Ray T. Miller, nima, po mnenju politikarjev, v okraju Cuyahoga nobene prilike do nominacije. Zanj bodo volili samo oni, ki slepo sledijo političnim voditeljem, naj bo že kandidat kdor hoče. Torej bomo videli, kako močna je demokratska organizacija v okraju.

Iz vseh okrajev v državi Ohio prihajajo poročila, da prednjači povsod kandidat John McSweeney, ki je leta 1940 dobil v okraju Cuyahoga, ko je kandidiral proti Burtonu, tako ogromno večino.

Angleški motorni člani so napadli nemške točke na francoskem obrežju

London, 2. avg. — Brzi angleški motorni člani so sinoči švigili preko Rokavskega preliva in kljubujoč nemški obrambi iz skrajne bližine, potopili dva nemška torpedna člana pri Cherbourgu. Ta nenadni napad je tak presenetil Nemce, kot se poroča, da so v zmešnjavi streljali na svoje lastne torpedne čolne.

To je bil že deveti slični angleški napad v treh tednih, pri katerih so Angleži potopili ali poškodovali 15 nemških bojnih edinic. Uradni angleški viri se nečejo izjaviti, če so ti napadi samo tipanje, kako močna je nemška obramba na francoski obali, ali je to priprava za splošno invazijo.

Nagla smrt

V nedeljo zjutraj se je nagloma zgrudila in par minut zatem umrla za srčno kapjo dobro poznana Gertrude Kapler, rojena Možina, stara 53 let, stanujoča na 952 E. 207. St. Euclid, O., kjer so vodili grocijo zadnjih 18 let. Tukaj zapušta žalujočega soproga Josepha, doma iz Bučke na Dolnjemskem in tri otroke: Mary, Josephine in Josepha, sestro Rose Piškur, po pol sestro Frances Repar, teto Josephine Dolničar v North Randall in veliko sorodnikov.

Rojena je bila v vas Zalog, fara Šmarje-Sap, kjer zapušta tri brate: Jožeta, Lojzeta in Martina, po pol sestro Marijo Jerina in več drugih sorodnikov. Tukaj je bivala 30 let in je bila članica podružnice št. 14 SZZ. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 8:15 iz Želetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152. St. v cerkev sv. Kristine ob depatih in potem na Kalvarijo. Bodi ji ohranjen blag spomin, preostali so žalje.

Obisk iz Penna.

V soboto sta nas obiskala naša zvesta naročnika Mr. in Mrs. Joseph Skerl iz James City, Pa. Mudila sta se par dni na obisku pri sinu v Clevelandu. Joe je Meniševac, doma iz Kožljeka nad Begunjami.

Dve nemški koloni sta 75 in 50 milj južno od Dona. Rusi priznavajo nadaljni umik proti Kavkazu. Rusi se še vedno drže na fronti pred Stalin-gradom.

GLAVNA RUSKA ARMADA V KAVKAZU JE SE VEDNO V REZERVU

Moskva, 2. avg. — Nemške čete, ki prodirajo v zahodni Kavkaz, so dosegle Salsk in Kuševk, to je 75 in 50 milj južno do reke Don. Nemci ogrožajo s tem prodiranjem presekati rusko zvezo s Stalingradom. Salsk leži ob železnici, ki veže Stalingrad s Krasnodarom, Kuševka pa leži ob železnici proti Rostov-Baku.

Edino na fronti pred Stalingradom poročajo Rusi, da vzdržujejo ves pritisk nemške bojne sile. Tukaj so Rusi pognali v boj ogromne rezerve, da bodo preprečile Nemcem doseči Stalingrad ob Volgi.

Kozaki in sovjetski marinci so se pridružili ruski armadi, da bi ustavili nemško povodenj južno od Dona. Na cvetočih ruskih planjavah v zahodnem Kavkazu se bore ruski tanki, bombniki, konjenica in pehota. Dostikrat pride do boja mož proti možu.

Hitlerjev načrt, da doseže olja na polja v Kavkazu, da preseče centralno in južno rusko armado in da ustavi dotok potrebščin do zaveznikov iz Osrednjega vzhoda, se vedno bolj izpopolnjuje. Toda nevtralni vojaški opazovalci trdijo, da je glavna ruska armada v Kavkazu še vedno sveža in v rezervi.

Maršal Timošenko je svojo armado spretno umaknil čez Don, razen v velikem ovinku, ki ga napravlja reka, kjer se namerava Rusi postaviti Nemcem v odločilnem boju.

Prvi ruski poslanik za Kanado imenovan

Ottawa, Kanada. — Premier Mackenzie King je poročal v poslanski zbornici, da je Rusija imenovala svojega prvega poslanika za Kanado in sicer Fjodor Guseva. Kanada še ni imenovala svojega poslanika za Rusijo.

Izgrede v Parizu devljejo na rovaši ameriški agitaciji

Vichy, Francija. — V soboto popoldne je prišlo do izgrede pred neko tržnico v Parizu, pri katerih je bila ena oseba ubita in devet nevarno ranjenih. Pred tržnico je ob štirih popoldne neka ženska skočila na mizo, na ves glas zaypila: "Amerikanci zahtevajo izgrede!" ter vsula na okrog stoječe pest letakov. Nek moški je hotel žensko potegniti iz mize, nakar so prišli skočili trije moški in začeli streljati.

V par minutah je ležalo na tleh v krvi več oseb, eden ubit, devet ranjenih, med temi nek nemški vojak, a povzročiteljem izgrede se je posrečilo pobegniti.

Veseli dogodki

Družini Mr. in Mrs. John Leakan, 1108 E. 77. St. je bila rojena zala hčerka v Mt. Sinai bolnišnici. Materino deklisko ime je bilo Elsie Kozelj. Mati in dete se dobro počutita. Čestitamo!

Matere, pridite po vstopnico v naš urad!

One jugoslovanske matere, ki imate svojega sina ali sinove v ameriški armadi, boste posebno počaščene na prireditvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Gordon parku v nedeljo zvečer 16. avgusta.

Drugega vam ni potreba, kot da izpolnite spodnji kupon, ga prinesete ali pošljete v naš urad in dobili boste brezplačno vstopnico za to sijajno prireditev!

Ime (matere)
Naslov
Ime sina-vojaka

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.25.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.25 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 180 Mon., Aug. 3, 1942

Kako je na Slovenskem?

Naj je tudi kdo postavil svoj šotor za zmeraj v tujem kraju, vendar ga srce še vedno vleče k domačim goram in vodom, k domačim vsem in ljudem. Zato se danes Slovenci razkropljeni po vsem svetu vprašujemo, kako je doma. Tam v Severni Ameriki in tam v Argentini so srca polna misli o preganjani domovini, in tam v Egiptu trepečejo usta v vprašanju, kako je z našimi pod neusmiljenim tujcem. Novice iz Slovenije niso preveč pogoste in po dolgih ovinkih pridejo do nas. Marsikaj je treba tudi prerešeti, da se najde čisto resnico. In ta je za nas tako težka, da jo moremo prenašati samo z mislijo na boljšo bodočnost. Naj torej kratko povzamemo, kako je doma v Sloveniji.

Nemci so zasedli blizu dve tretjini naše zemlje, ki je bila v Jugoslaviji: Štajersko, Gorenjsko in vasi ob desni strani Save od Ljubljane do hrvaške meje. Dobre 4 km od Ljubljane je nemško-italijanska meja. St. Vid in Ježica sta že pod Nemci. Ostalo je zasedla Italija in napravila novo provinco Ljubljana. Zakaj so se Nemci ustavili na tej črti? To ni jasno. Jasno pa je, da bodo — če bi zmagali seveda — šli naprej do morja.

Slovenec, ki so prišli pod Nemce je strašno. Ne smatrajo jih za ljudi, ampak za sužnje. Danes, ko moremo bolj natanko videti, se zdi, da je končna slika preganjanja tale: Najprej so pogladi čez mejo v Srbijo in na Hrvaško ali pa poslali v koncentracijska taborišča kakih 35.000 ljudi. V prvi vrsti vsi inteligenci: vsi duhovščini, uradnike, odvetnike, zdravnike in večino učitelstva. Večine od teh so najprej zaprli in potem po daljšem ali krajšem mučenju poslali na vlak in zapeljali na Hrvaško ali v Srbijo. Po kmetih so dalje pobrali uglednejše kmečke posestnike in obrtnike. Tako mislijo, da bo ostal narod brez vsakega vodstva. Zelo so se zdeli Nemcem nevarni Primorci, ki so pribežali pred leti izpod italijanskega jarma. Tudi te so vse pogladi na jug Jugoslavije. Kakih nadaljnjih 10.000 ljudi pa se je pristojevoljno umaknilo ali bežalo čez mejo na italijansko stran Slovenije. Vojni ujetniki se niso vrnili domov, ampak so jih Nemci pridržali za delo po tovarnah. Takoj v začetku so pobrali za zasedeni Sloveniji tudi precej fantov in deklet ter jih odgnali na delo v Nemčijo. Koliko znaša to število se ne da dognati. Najhuje pa so izvršili v mesecu novembru. Izpraznili so vse vasi ob obeh bregovih Save od Radeč do hrvaške meje. Ljudje so morali vse pustiti in oditi na Nemško in na Poljsko. Sedaj tam stradajo po taboriščih in čakajo na vsakdanje delo kot nemški sužnji. Kakšno je bilo to slovo od doma! Trpljenje vojske pač ni samo na fronti! In tam na severu sedaj umirajo starci in otroci, drugi stradajo in propadajo. V njih domove pa naseljujejo Kočevarje in Nemce iz severnih krajev. Teh v Nemčijo preseljenih Slovencev računajo, da je doslej kakih 50.000. Na mesto slovenskih izobražencev naseljujejo nemške zdravnike, uradnike in trume nemških učiteljev in učiteljic. Ti so se v jeseni vrgli nad slovenske otroke, da jih hitro ponemčijo. Ves pouk v šolah je seveda samo nemški.

Vse, kar bi moglo spominjati na slovenstvo so zatrli. Vsi kraji so dobili nova imena in seveda nemške napise. Zatrti so vsa društva. Cerkvenega življenja ni več. Zadržuje in druge slovenske gospodarske organizacije ne delajo več. Kmetje se morajo vpisati v štajersko ali koroško ljudsko zvezo. Kdor se ne vpiše mora od hiše. Pravica pa s tem vpisom še ne dobi nobenih. Pravice bo dobil, če bo dokazal, da je nemško — misleč. V Mariboru je izhajal tednik "Slovenski Gospodar." Tega so sedaj spremenili v štajerski "Gospodar." Ker kmetje ne znajo nemški, morajo zanje pisati še vedno slovenski. Tako zlorablajo naš jezik, da bi kmete naučili — nemški misliti.

Malo boljša je slika pod Italijo. Italijani ljudi vsaj nasilno niso preseljevali in ne naravnost mučili. Ne smemo pa seveda pozabiti, da jih mnogo ječi po italijanskih ječah. Prebivalstvo ima vtis, da se Lah samo boje Nemcev, zato postopajo malo bolj človeško. Pod italijansko zasedbo je še slovenska sola in cerkev. Tudi slovenski listi še izhajajo. Prinesti morajo seveda vse, kar Lah ukaže in nekaj mora biti vsaki dan napisanega v italijanski. Pravica pa ljudstvo nima nobenih. Kake slovenske oblasti Italijani ne trpe. V začetku so postavili neki posvetovalni odbor, ki naj bi govoril v imenu prebivalstva, pa se je izkazalo, da je bilo vse samo igra. Tega odbora niso sklicevali, še manj pa pustili do kake besede. Izjave v imenu tega odbora so sestavili Italijani sami, tako kot se je njim zdelo prav. Prizadeti, ki nikdar ne bi kaj takega povedali, se niti braniti niso mogli. Sedaj tudi tega odbora ni več.

Italijani iščejo tudi v Sloveniji kruha. Prisililo se je veliko uradništva in tudi mnogo trgovcev. Razume se, da so prinesli v Slovenijo tudi svoj posebni blagoslov — fašistične organizacije.

Vsa ta nečloveška nasilja germanskih tolovajev so morala nujno izzvati odpor. S silo niso mogli niti Nemci niti Lah pridobiti nikogar. Ta odpor je marsikje prišel do izraza, o čemer smo poročali že nekajkrat obsirneje. Četniki, ki se imenujejo "Osvobodilna fronta" se zbirajo po gorenjskih gozdovih, mnogo pa jih je tudi po Šta-

jerskem, zlasti v Pohorju. Napadi na Nemce trajajo dalje in jih tudi zima ni mogla popolnoma ustaviti. Bojimo se, da so te žrtve pre zgodnje in bodo zato imele samo več ali manj simbolični značaj. Zato tudi jugoslovanski državniki v Londonu pozivajo Slovence, naj se izogibajo žrtev, ki prinašajo samo nova gorja medtem ko stvari sami le malo koristijo. Pozivajo jih naj bodo pripravljeni na trenotek, ko nas bo vse poklical glas VSTAJENJA.

Težka je slika trpljenja našega naroda. Upravičeno upamo, da bo bodočnost toliko jasnejša.

Danes še trepetamo in razmišljamo s pesnikom:
"Čegava Indija? Komu Bagdad?"

Kaj z zlatim ključem carigradskih vrat?
Razpredel zemljevid je diplomat.
I jaz razgrnem pred seboj papirje:
Glej rodna zemlja, naša draga prst!
O, kaj bo z vami, vi mejniki štirje
Celovec, Maribor, Gorica, Trst?

(Župančič).

Pa tudi verujemo preroku pesniku Gregorčiču:

"Oj vstani borni narod moj
Do danes v prah teptan!
Peplini dan in dan več Tvoj
Tvoj je vstajenja dan."

BESEDA IZ NARODA

Nedelja 16. avgusta

Še samo dva tedna je do dneva 16. avgusta, ko bo naš Jugoslovanski dan. Večina ljudi še nima pojma, kako važen je ta dan in kako velikega pomena bo.

To ne bo nekaj vsakdanjega ali nekaj zasebnega, to bo dan, ko bomo južni Slovani ali takozvani Jugoslovani na umeten način dokazali ameriški javnosti, koliko smo že doprinesli za Ameriko. To bo dan, v katerem se bo igralo v dramah na odru v predstavah, kdo so oni, kateri so doprinesli Ameriki kulturo in blagodatnost za duševno in za gmočno dobro naše nove domovine Amerike.

Z dopisi in članki se tega ne more doprinesiti javnosti tako živo pred oči, kot se bo to lahko storilo dejansko na o d r u v igrar, kar bo občinstvo lahko videlo in slišalo. Mnogi tudi do sedaj še ne pojmujejo, kaj vendar bo ta dan, si ne morejo predstavljati in domišljati načina, kako o bo v parku, na javnem prostoru to prikazano. Naj tu nekoliko pojasnim to stvar, da bi vsaj približno podal primerno sliko, kako se bo to izvršilo.

Prvič naj bo znano to, do so najeti umetniki, ki bodo imeli v rokah vloge. Te vloge so spisanice življenja onih, natančno tako do besedice, kakor to tišče osebe, o katerih se bo vršila predstava živele in ravnale. To se mora vršiti dejansko natančno tako kakor je pisano v knjigah onih, ki so njih življenje preiskovali in zabeležili.

To velja tako za Barago, kakor bo veljalo za generala Mihajloviča, ki vodi vojsko upora napram sovražnikom našega jugoslovanskega naroda.

Prepis in vloge imajo v rokah, kakor rečeno profesionalni ljudje, ki bodo za to sicer deloma plačani, več kakor to je to, da se s tem pripomore sedanjemu času vojske, da se s tem pokaže ameriški javnosti, da smo Jugoslovani narod, kateri zasluži tu priznanja radi svoje lojalnosti in doprinosov tega, kar smo kot taki v skupnem in posameznem storili za povzdigo kulture v Ameriki.

Igra se bo vršila v treh dejanjih. Prvič bo razlaga o narodni aktivnosti in potrebi, aktivnosti v teh dneh in časih. Za to bodo prišli uradniki narodne varnosti, ki bodo časom primerno razložili pomen in potrebo teh tako resnih dni. Za tem bo igra o generalu Dražu Mihajloviču, katera bo primeren predstavljena kot neumorna branitelja svoje domovine, kateri rajši zgubi vse, kot da bi dopustil v propast rodno grudo tujemu grabitelju.

Druga drama bo o vlogi iz življenja Barage kot misijonarja, ki ni bil samo za dušni blagor indijanskega naroda,

marveč jim je prav tako bil pravi oče v gospodarskem oziru, ki je po očetovsko skrbel zanje, da so dobili kulturo in življensko zboljšanje v vseh ozirih zapuščeni in izkoriščani revni Indijanci.

Dalje bo igrana vloga, ki ima pomen za vsakega Jugoslavana. Ta vloga bo prikazala pod imeni: Pupina, Tesle in Meštovića, da so vsi Jugoslovani doprinesli, deloma po svojih delih in zmožnostih, vsak svoj del za dobro Amerike. Tako bo predstavljen jugoslovanski sin, ki se je povzpelo po svojih delih na visoko stopinjo kulture in slavnega imena.

Vsa dejanja bodo stokrat popolnejša in vse drugače imenitnejša, kakor se da opisati. To, kar je tu zapisano, je le od daleč nekoliko pojasnjeno, kakor se bo to vršilo. Med dejanji bo tudi godba in petje.

Za te vloge se vežbajo že par mesecev, prepisavajo in zopet izboljšujejo vloge, da bodo po vsebini resnice primerne in take kot morja biti.

Za to so v ta namen najeti umetniki, kakor so umetniki v igrah na odrih mestnih gledališč. Sam moram pričevati, da je to delo ogromno in ne hvalježno, če bi kdo računal, da bo za to plačan, bi se daleč zmotil. Več kot plačilo velja to, da se bo enkrat pokazalo javnosti, kaj so narodi doprinesli za Ameriko, to na eni strani; na drugi strani pa to, kaj lahko narodi tudi sedaj, v vojnem času, lahko pripomorejo k zmagi zedinjenih vojska napram nacijskem in fašističnem imperiju.

Za to je ta prireditev tako važna in pomembna! Vse premalo se je o tem do sedaj pisalo. Ameriški dnevniki so to že prav dobro opisali, cleveandski dnevnik Plain Dealer je imel o tem fin uredniški članek. Cleveland News je imel fin članek na prvi strani v soboto, 25. julija. Plain Dealer pa v nedeljo 26. julija in v ponedeljek, 27. julija.

Naši dnevniki naj zadevo razjasnijo in narod za ta dan povabijo. Ker bodo ta dan dopeli višji uradniki iz stolnega mesta Washingtona in iz državne urada v Columbusu kot ameriški zastopniki. Prav tako tudi jugoslovanski ministri. Torej je naša dolžnost, da se mi vsi pripravimo, da bomo navzoči. Tole si zapomnite: Za nami bodo imeli še drugi narodi na isti način svoje nedelje povrsti. Ali nas ne bo zeblo, če bodo drugi prihili v večjem številu in z boljšim programom? Mi smo do danes znani, da smo sila, kadar kot narodna skupina nastopimo. Dajmo torej ohraniti ta kredit in ta ponos na katerega so ponosni tudi uradniki mesta, ki so nam panudili prvo priliko.

Za to je potrebno, da poku-

pimo par tisoč vstopnic, ki so v ta namen naprodaj. Te vstopnice bodo prišle prav vsakemu, ki bi rad imel sedež za tako imenitno in dolgo predstavo.

Dalje: Te vstopnice naj bi rojaki, trgovci in drugi pokupili v dobro in na čast materam, katerih sinovi so odšli v armado. Na ta način bo stvar dosegla svoj cilj in ves program bo postal veličasten. O vsem tem boste v nekaj dnevih čitali, kako se bo vsa stvar izvrševala po odbojih, ki so odbrani v ta namen. Sedaj je prišel čas, da se pokažemo!

Jugoslovani, na dan!

Anton Grdina,

predsednik J. K. Vrta.

Lokalni odbor št. 2 JPO-SS

Lokalni odbor št. 2 Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, ima tudi svoje pododboje, ki pridno in vestno delujejo. Tako se je do včeraj izkazal pododbor v Maple Heightsu, pododbor v Collinwoodu, a sedaj so prišle na vrsto naše zavedne in usmiljene Slovenke v West Parku, ki tvorijo tamkajšnji pododbor. Zavezale so se z vso dobro voljo in trdno zavestjo, da morajo nekaj pomagati našim revnim in bednim bratom in sestram v zasužnjeni domovini.

Ta pododbor v West Parku tvorijo poštrovnevalne in odločne Slovenke, katerih imena so: Cecilija Brodnik, Josephine Bizjak, Mary Makše, Mary Hosta in Angela Prišel. To je prvi odbor naših ameriških Slovenk, ki so se organizirale v naselbini ter šle nabirati denarne prispevke od hiše do hiše. Čutile so v sebi sveto človeško zavest, da je potreba pomagati našemu narodu v domovini. Niso se ustrašile dela, pregovaranja in prosjačenja, ampak so šle na delo, kakor so se dogovorile na seji. Na zadnjo sejo so prispele \$241.22, kar je zelo častna vsota za tako malo naselbino.

Darovali so sledeči: Po \$5—Družine: Bizjak Math, Brodnik Leonard, Brodnik Steve St., Gabriel Frank, Hosta Anton St., Koželj Frances, Kuhar Marko, Prišel John, Tomažin John, Santa George in društvo Maccabees, West Park Tent, št. 557.

Po \$4 sta darovala Sankar Joseph st. in Znidaršič Luke. Po \$3 so prispevali: Gabriel Joseph, Katič Peter, Papež Joseph in Zrnal John. Augustin Joseph je dal \$2.50.

Po \$2 so darovali: Košak Frank, Kožuh Lovrenc, Križmančič John, Makše Frank, Mirtič Andrew, Pelčič John, Prijatelj Agnes, Potrebueš Frank, Sinkovec Louis, Škoda Anton, Sušel Jack, Tomažič Joseph, Weiss Mike, Zalar Edward, Zakrajšek Matevž, Zebunick Jennie, Zupan Frank, Župančič Matija in Zupan Paulina.

Jožel John je dal \$1.80; Mlakar Jim in Poturica Math sta darovala po \$1.50; Strekal Joseph st. je prispeval \$1.25.

Po \$1 so darovali: Augustine Johanna, Augustine Anton, Barberič Tom, Bolta Stanley, Buh Anton, Blatnik Frank, Brodnik Steve, ml., Cimperman John, Chesnik Jack, Daffner (Mrs.), Flandera Rudolf, Golč John, Golč Anthony, ml., Hays Chas., Hosta Marie, Hosta Anton, Hovecar Matija, Hunter Jos., Intihar George st., Intihar Joseph, Jesenovec Mary, Jurca Rudolf, st., Kave Frances, Kathrein Celia, Kmet Jennie, Komarčar John, Kotar Joseph, Klun Joseph, Kovar R., Klun Gottfried, Kuček Anton, Lach Frank, Lach Anthony, Lunder Joseph, Lunder John, Lunder Louis, Maletič Ljubomir, McKenzie Josephine, Mišmaš John, Mencin Frances, Petek Anthony, Perušek Peter, Perušek Jakob, Phillips Mamie, Pozelnik John,

Race Frank, Rahne (Mrs.), Samich John, Sankar John, Seseck Frank, Sinkavec John, Sloskar Josephine, Snedec Mary Strle Frank, Suštaršič Jakob, Slabe Paul, Tisovec Joseph, Tomazin Jim, Vehar Anthony, ml., Vidmar Edward, Vidmar Jack, Zalar John, Zakrajšek Edward, Zakrajšek Joseph, Zabec Anton in Zupan Leo, st.

Po 50 centov so prispevali: Brodnik Helen, Mrs. Felician, Glau Bertha, Gustin August, Kuhar Joseph, Legan John, Škoda Albert, Strekalj Joseph ml., Vrtačnik John, Vuk Anna, Zakrajšek Anthony in Zakrajšek Rudolph.

Po 25 centov so prispevali: Jesen Edward, Maver Jennie in Race Vincent.

Mrs. Mary Makše je darovala dve prevlaki za podglavnici (pillow cases), za kateri se je prodalo listkov za vsoto \$25. Preostanek od večerje \$7.56; Frank Makše in Frank Košak nabrala pri večerji vsoto \$13.36; skupno nabrala po hišah \$195.30. Skupna vsota je \$241.22.

Hvala lepa vsem dobrosrčnim Slovincem in Slovenkam v West Parku, ki so se tako zavezale za naše bedne rojake v domovini.

V Clevelandu so do 29. julija prispevali še sledeči:

Društvo Carniola Tent, št. 1288 T. M. lepo vsoto \$50; Mrs. Fany Novak, ki v resnici čuti bolelost in grozodejstva v domovini je že v drugi darovala v blagajno pomožne akcije; sedaj je izročila vsoto \$40. Hvala, Mrs. Fany Novak! (Da bi se vse Slovenke tako srčno zavedale). C. B. Tood, župan mesta Willoughby, O., \$10; Louis Dular, poznani kulturni delavec, ki je odšel k vojakom, je daroval tudi \$10. Po \$5 so darovali: Društvo št. 103 ABZ v Collinwoodu, Matevž Meseč, John Voglar, Zora Petruška, družina Frank Pečjak in družina John Tavcar. Anton Bavec je prispeval \$3. Po \$1 so darovali: Mrs. in Mrs. John Zajc, Anton Kovačič in Jakob Knap. Skupno \$146.

Hvala vsem v imenu trpečega naroda v domovini.

Slovinci in Slovenke v Clevelandu in okolici! Veliko vas je še, ki niste darovali ali prispevali v pomoč rodni domovini. Zganite se sedaj in dajte, kolikor pač morete. Poskrbite, da bo vaše ime kaj kmalu priobčeno v naših listih med onimi, ki so darovali v sklad pomožne akcije.

Za odbor: Janko N. Rogelj.

Euclid Rifle Club

Če se Newburžani tako vneto pripravljajo na ofenzivo proti Barbertončanom, kot se naši fantje, potem bodo zavezniki (naš klub in newburški) gotovo zmagali na 30. avgusta v Rittmanu, O. Da se res vneto pripravljamo na tekmo kaže in dokazuje to, da smo zadnjo sredo v pol uri predhali cel sod ječmenovca. S tem je že precej rečeno in Bogu potoženo od strani onih, ki so prišli prepozno k ofenzivi pri kantini, pa so morali biti v tisti strašni vročini na racioniranju. Se reče, saj je prišlo morda povelje iz Washingtona, da ne dobimo več kot en sodček vsako sredo.

Po dolgem času nas je posejtil tudi naš dober in zvest član John Zulich, katerega smo takoj komandirali v polkovno pisarno, da je "skor kopal." John je pa za tako delo preveč po-

šten, kar je razvidno iz tate mojega streljanja. Tonetu Gubancu se je polomila, kar je imelo sledico najmanj štiri manj, kot običajno strelja. Frank Kramer počasi normalno roko. Še par sov in 25 jih bo imel na sredo jih je premahal sar že dolgo ni dosegel se mu le šperklapa ne 30. avgusta ko bomo proti Rittmanu.

General Timošenko newburški Fortunc) val, da bi v soboto pred gustom zasedli višine Rittmana in v nedeljo strani hkrati planili bertončanih. Naš "cuh zasedel strategično to rittmanskim klancem, ška stotinja pa višine jatlovo farmo. Če bi dobiti na posodo en tankov ali vsaj kak pekanon, da bi prodrali Shermana z njim, bi nepek. No, se bo že kako vilo.

Zadnjo sredo smo takojljali:

Mandel
Sepic
Gubanc
Kramer
Plesec
Kramer
Baraga
Kastelic
Levstik
Markolič
Kramer
Mack
Rose
Debevec
Gubanc
Mack
Rose
Kramer
Debevec
Kastelic

Prestolnica sovjetskeke republike je mesto

Judek je obratovalno v nekem mestu. Trovni je dolgoval veliki denarja. Ker je minilo secev in Judek ni plačal, je poslal tovarnarja, da račun zastopnika, da račun Ko je zastopnik predjo tirjatev, je Judek dvignil roke in zajame "Zal mi je, ampak morem poravnati dolg!" "Kdaj boste pa lahki?"

"Ne vem natančno, veste kaj, pošljite imeno tisoč cigar, ob enem ga kmalu pošla." Zastopnik pravi: bom vrnil v New York izročil v uradu vaše Judek si je ves vesel narja.

Ko je prišel zastopnik York, izročil novo natiso cigar, ob enem ni vedel, da Judek ni prejšnjega računa, je zovajala Židku:

"Kadar boste plačali račun, dobite druge cigare. Judek je pa brzojavil: "Kaj se vam meša? go vendar ne morem cigare."

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

Videl in slišal. V Osaškem tabori. Moj slavni beli brat naj mirno leži z nami na Buttlerjevi farmi! Tudi rdečelasi je namenjen s svojimi trampi —?

Na Buttlerjevo farmo —? S kumpi —?

Id Firehand je nalahno zagnal. Popovi —! Napasti jo mislijo. Zato so se zbrali v Osaškem kotu —! Za rafterji prišli na vrsto farma in kdo ve, vse se kanijo —.

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —? Popoln dan odrinejo. Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

Na Buttlerjevo farmo —? Tako —? Kedaj pa mislijo napasti farmo? —?

1942	AUGUST	1942
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

AUGUST

16.—Društvo Soča, št. 26 SDZ priredi piknik na prostori Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

16.—Pevski zbor Sloga ima piknik na Stukovi farmi.

23.—Zveza slovenskih društev Najsv. Imena v Clevelandu priredi Katoliški dan na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

SEPTEMBER

12.—Skupna društva fare sv. Vida imajo plesno veselico v avditoriju SND.

19.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ ima plesno veselico v avditoriju SND.

26.—Jugoslav Camp, št. 293 WOW ima plesno veselico v avditoriju SND.

27.—Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 ABZ priredi proslavo 40-letnice obstoja v avditoriju SND.

OKTOBER

10. Honor Guards of SDZ, ples v avditoriju SND.

10.—Društvo Collinwoodske Slovence št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

11.—Mladinska godba fare sv. Vida priredi v SND na St. Clair Ave. popoldne koncert, zvečer pa ples.

16.—Carniola Hive, št. 493 T. M. plesna veselica v avditoriju SND.

17.—Društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

24.—Carniola Tent, št. 1288 T. M. plesna veselica v avditoriju SND.

25.—Dramski zbor Ivan Cankar, predstava in ples v avditoriju SND.

31.—Društvo sv. Katarine, SZS, plesna veselica v avditoriju SND.

31.—Slovenska zadružna zveza priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

NOVEMBER

1.—Glasbena Matica, opera in ples v avditoriju SND.

7.—Društvo Clairwoods, št. 40 SDZ ples v avditoriju SND.

8.—Društvo Kras, št. 8 SDZ praznuje 30-letnico ustanovitve v Slovenskem domu na Holmes Ave.

14.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

15.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi ob 4 popoldne koncert v SND na 80. cesti.

15.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. ima prireditve v SDD na Waterloo Rd.

21.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

22.—Dramski zbor Ivan Cankar predstava v avditoriju SND.

28.—Plesna veselica Junior lige SDZ v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

6.—Pevski zbor Slovan priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., začetek ob 8:30 popoldne.

20.—Slovenska šola SND božičnica v avditoriju SND.

20.—Mladinski pevski zbor Škrjančki priredi božičnico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

28.—American Jugoslav Veterans, prireditve v avditoriju SND.

31.—Silvestrov večer slov. nar. doma in Klub društev SND v obeh dvoranah SND.

Alaska je izvozila od leta 1867 za \$1.250.000.000 rib, kožuškovine in zlata.

Z izgnanci okrog Afrike

Piše Franc Gabrovšek PO RUDEČEM MORJU

Po šestih tednih so nas naložili na vlak in potegnili spet v Kairo. Od tu pa hitro v Suez in na ladjo. Rdeče morje nas je spominjalo na Mojzesa in njegov prehod, vročina na tem morju pa na žejo Izraelcev v bližnji Sinajski puščavi. Vozili smo skozi to morje res v taki vročini, da so mnogi mislili, da je ne bodo prenesli. Kdor je mogel po noči na krov iz kabine, vsak si je postal zunaj. Ni pa bilo za vse prostora. Pa je kmalu minilo. Prešli smo Port Sudan, kjer smo naložili laških ujetnikov za Južno Afriko; pogledali v Aden, kjer je ladja dobila goriva in kmalu smo bili čez Ekvator. Nikjer se nismo ustavili do Durban. Tu je bil presledek, ki nam je res dobro del. Ves čas smo na ladji morali nositi rešilne pasove in ves čas smo imeli zatemnjen. Z ladje se ni smela videti nobena luč. Zato smo bili veseli Durban, ker smo tu spet prišli v razsvetleno mesto. Zanimivo pa je bilo za nas tudi to, da smo od bližje videli afriške črnce v njihovem vsakdanjem življenju. Odpeljali smo se celo v naselbine, kjer rod Zulu še živi svoj stari način življenja, in kjer se ne sme naseliti noben Evropejec. Tuju, ki pride v to naselbino, kažejo svoje kočje, svojo obleko, svoje staro orožje — vse seveda za denar. Torej nekaka razstava ali muzej. Pri tem ne morejo utajiti, da civilizacija hitro spodriva, kar so imeli dobrega od starine. Človek se vprašuje, ali je tem narodom evropska civilizacija res v dobro. Ali ni morda prišla prehitro, brez prehodov in bo samo pokvarila njihovo naravno življenje.

MED AFRIKANC

Po treh tednih vožnje smo privzeli okrog Kapa Dobre nade v Cape Town. Mesto leži pod Mitro znato goro in ima zelo lepo lego. Razteza se daleč ob obali, ki jo krasi številne male vile. Mesto je vseskozi moderno, četudi na prvi pogled čutiš, da si v Afriki.

Poleg Angležev in Afrikancev, ki govorijo "afrikanski" jezik, so roden holandskem, je mesto polno "barvanih" ljudi in črncev.

Afrikance smo včasih imenovali Bure. Pred 40 leti so se borili z Angleži, kasneje so z njimi skupaj ustanovili angleški dominion Južna Afrika, ki ga sestavljajo štiri pokrajine Transval, Orange, Natal in pokrajina Cape Town. Med belci imajo Buri večino, tudi predsednik vlade je iz njihovih vrst. Zelo pa se še pozna sovraštvo proti Angležem. Morda je večina teh Burov danes proti vojni. Tako se maščujejo stari greh. Za tuja pa so zanimivejši takoimenovani "barvani" — colored — ljudje. To je mešanica med različni afriškimi rodovi, pa tudi med belci in črnci. To je danes rod zase, ki pa govori afrikansko-bursko. Nihče jih ne mara, ne Evropejci, ne domači črnci. Tudi političnih pravic nimajo. Te so v Južni Afriki samo za belce. Dvomljivo je, če ima ta mešanica rod kako bodočnost, četudi jih cenijo na 700.000. Bopine Bantu. Teh je blizu 7 milijonov in so tako v ogromni bodočnosti pa imajo domači črnci iz raznih rodov jezikovne skupečine. To niso kakšni zabiti ljudje, ampak po naravi nadarjeni. Danes ne pomenijo še nič, ker nimajo političnih pravic in ker je njih izobrazba nizka, toda v 50 letih bodo vladali v tej pokrajini. Gledal sem njih naselbine v Worcesteru, 170 milj od Cape Towna. Njih življenje je res preprosto, toda kar čuti se, kako so željni izobrazbe. Nauče se hitro brati in prebirajo sveto pismo v svojem jeziku, nauče se pa hitro tudi afrikansčine in angleščine. Tu je polje za katoliško Cerkev, da bi mogla te po izobrazbi hrepeneče ljudi obrniti v pravi tir in da jih moderna civilizacija, s katero prihajajo hitro v stik, ne pokvari. Cerkev stori mnogo za to bodočnost. Vse evropske narodnosti imajo doli duhovnike in razne sestre, ki imajo pripravljati za bodočo setev in žetev.

MED NIGERC

Po dveh mesecih je prišla odločitev, da grem v London. Naš minister Krek je že prišel tja in jugoslovanska vlada je dobila zame in za 10 drugih Jugoslovancev pri angleški vladi dovoljenje za pot iz Južne Afrike v Anglijo. Ta pot ni prijeten izprehod v sedanjih časih. Ladij manjka, ker vse vozi vojaštvo in živež križem sveta, pa zmeraj katera tudi izgine ob nemških napadih. Dobili smo lepo poljsko ladjo "Sobieski", ki vozi v angleški službi in smo jo že poznali iz Durban. Nismo se vozili sami, ampak v spremstvu drugih oboroženih ladij. Na ladji smo imeli črne angleške vojake, ki so se vračali v Lagos, glavno mesto Nigerije, iz Abesinije, kjer so v glavnem opravili svoje delo. Angleški častniki so jih zelo hvalili kot pogumne in disciplinirane vojake. Tudi na ladji so se držali vzorno. Le enega niso prenašali — vojaških čevljev. Večinoma so bili bos. Tudi k maši so prišli zjutraj — bos. Na ladji sem namreč lahko maševal, ker je bila ladja poljska, ter je imela oltar in svojega duhovnika. Veliko število črncev je bilo katoliških in so prihajali tudi k sv. obhajilu dnevno in v lepem številu. Imeli so tudi svojo godbo, ki nam je vsako popoldne zaigrala. Dvoje nas je pri tem posebno zabavalo. Radi so zaigrali staro popevko iz evropskih velemest: "O dona Clara." Čudno se sliši iz zamorskih flavt in trobent!

Druge posebnost pa je bila, da je vseh 20 godcev stalo bosih, čevlji pa zraven nog. Prvič smo se ustavili v mestu Lagos, kjer smo imeli pet dni priliko ogledovat črnce Jarubaplena. Imajo v mestu več črnih duhovnikov, s katerimi je slopje.

skofo zelo zadovoljen, imajo pa že tudi nekaj svoje inteligence. Ko sva bila z dr. Angelinovičem pri škofu na obisku, se je pripeljal na obisk v svojem avtu zdravniška črnka, ki je končala svoje študije v Dublinu. Ti črnci torej niso tako neumni ljudje.

PROTI LONDONU

Druge težja postaja je bil Freetown. Štirinajst dni smo morali čakati v tem velikem, pa malo izdelanem pristanišču. Čakati smo morali na določen konvoj, ker je postajalo vedno bolj nevarno. To čakanje v vročem in mokrem ozračju je bilo neprijetnejše kot nevarnosti na morju. Tam smo sicer morali vedno nositi rešilne pasove, pa smo se na to tako privadili, da smo na nevarnost že malo mislili. Iz Freetowna smo zavijali proti zahodu, nismo pa vozili naravnost. Včasih smo zavijali na jug, včasih na sever, včasih ves konvoj skupaj, včasih smo se ločili — kakor so bila pač naročila. Kje se nahajamo smo morali le bolj uganjati. Višji častniki o tem niso nikdar govorili s potniki. Zavozili smo zapadno od Azorov proti severu in se potem blizili irski obali. Tu so nas pozdravili prvi aeroplani, ki so prišli konvoju nasproti. Po 46 dneh smo končno pristali na Škotskem.

Vprašal boš, kako je sedaj tu v Londonu. Po tem, kar smo vse poskusili na poti, moram reči, da ni slabo. Če pa začne kdo ogledovati mesto, se zgrozi nad tem, kar so napravili nemški aeroplani. V tisoče gre številno hiš, ki so porušene do tal. Koliko je drugih poškodb. O ubitih in ranjenih, v pogoriščih spečenih itd. — nihče ne govori. To ljudstvo je vztrajno in potrpežljivo. Vzdržali bodo vse — in zmagali. Govoril sem pred dnevi z neko gospo o teh napadih. Pripovedovala je, kako so se zatekali v zavetišče, kjer je prenočevalo čez 200 ljudi. Sklenila je, da ne gre več v te prostore, kadar bo alarm. Res je pgumno ostajala v svojem stanovanju in čakala češ: kar bo, pa bo. Pritavila pa je, da je bilo včasih res strašno, ko je udarjalo celo noč in ni bilo mogoče zatisniti očesa. Vedno bolj se pozna Londonu vojska tudi po tem, da marsičesa, kar je poprej Anglež imel — nima več. Tudi hrana je vsaki dan — slabša, četudi se zaenkrat ni bati, da bi bil kdo lačen. Mnogo, mnogo ljudi pa je pobegnilo iz Londona. Zlasti otroke so odpravili v šole po deželi.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Kletke (folovži) naprodaj

Kdor si želi nabaviti kletke za kanarčke, se nudi ugodna prilika. Na razpolago imamo: Ena velika kletka za preletavanje mladih kanarčkov, v obsegu 14 čevljev dolga, štiri čevlje visoka in tri čevlje široka. Dve malo manjši, tudi za preletavanje mladičev. Dalje 21 kletke za rejo ali parenje; 36 za samee (shelf) kletke. Vse kletke so napravljene iz posebnega lesa in žice ter so zelo praktične. Oglasite se po 4. uri popoldne na 15413 Lucknow Ave., ali pa pokličite Ivanhoe 1229. (Aug. 3, 5, 7.)

VSE KARKOLI

se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izvlečenje zob, puljenje zob in enako, lahko dobiš v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je naravno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov: DR. J. V. ZUPNIK vhod na 62. cesti, Knausovo poslopje. (Aug. 3, 6)

Gornja slika je bila povzeta na bojišču v bližini El Alamein v Egiptu. Nemški vojaki so imeli tu veliko neprikl, posebno kjer so jim prišli nasproti domačini-vojaki, katerih od sonca ogrena telesa je kaj težko razločiti od puščavskega peska.

To je vse kar je ostalo po vojni virhi, ki je dirjala skozi El Alamein, mesto v Egiptu. Vse kar je ostalo od tega mesta je železniška postaja in par barak v ozadju.

V. J. KRIŽANOVSKA:

PAJČEVINA

IZ RUŠČINE PREVEDEL IVAN VOUK

Ko mu je Mihail Petrovič prinesel ugodni odgovor Milicini, je olajšano vzdihnil in ni še minila dogovorjena polovica ure, ko je bil že pri stopnicah terase.

Vsa v belem in z rožo v la-
seh je Milica sedela na nizki
ogradi svojega balkona. Bila
je videti v skrbeh in zamišlje-
na in mehanično je trgala cvet-
lico. Ni dvignila oči, ko je grof
stopil pred njo in se globoko
priklonil; težko jo je vznemi-
rala misel na nenavadno slu-
čajnost, po kateri je postala
grofova nevesta.

— Ali smem upati, Milica
Jurjevna, da potrdite besede
svojega deda in hočete zares
postati moja žena? — jo je
vprašal po trenutnem molča-
nju.

Glas mu je bil miren, samo
pogled je izdajal notranji ne-
mir.

Milica je odločno dvignila
glavo.

— To je res, le če se vi, grof,
zadovoljujete samo z mojim
prijateljstvom in spoštova-
njem, ker vas ne ljubim.

Berenklau se je pozorno za-
gledal v njeno blede in razbur-
jeno obličje.

— To vem in zdi se mi doce-
la naravno, vaše prijateljstvo
mi je dovoljno jamstvo naše
bodoče zakonske sreče. Ljube-
zen je muhasto čustvo; vzplamti
in ugasne kar tako, da
ne veš za vzrok; poleg tega je
to čustvo tiransko, ker žena,
ki je zaljubljena v svojega mo-
ža, ga gotovo muči s svojo lju-
bosumnostjo in s svojimi mu-
hami. Spoštovanje in prijatel-
stvo sta trdna temelja, na ka-
terih je mogoče zgraditi sklad-
nost življenja.

Milica je pričakovala, da bo
začel ugovarjati in jo bo mole-
doval, naj ga vzljubi vsaj v bo-
dočnosti; ko pa je slišala ta
mirni odgovor, ga je začudeno
pogledala.

— Zakaj ste me prosili za
roko? Zdi se mi, da me tudi vi
ne ljubite? — je rekla s pretr-
ganim glasom.

Zagonetni nasmeh, ki ga Mi-
lica ni mogla trpeti, je šinil
grofu preko obličja.

— Iz sebičnosti, ker hočem
imeti popolno oblast nad lepo
in razumno žensko. Vam se do-

zdeva, da vas ne ljubim? Mogo-
če je tako, ker globoko in ne-
izpremenljivo ljubezen si je
treba zaslužiti, in to boste mo-
gli doseči sčasoma, ko bova
združena; toda v meni ste zbudi-
li živo zanimanje, iskreno
prijateljstvo in globoko spošto-
vanje. To je dovolj, saj mi tu-
di vi ne daste več kot toliko.

— Čujte, grof! kar mi govo-
rite, je drznost! Vi me prosite,
naj postanem vaša žena, isto-
časno pa izjavljate, da me jem-
ljete iz sebičnosti, samo zato,
da pridobite oblast nad menoj,
kakor da sem kakšna reč ali
kakšna umetnina, a vašo ljube-
zen da si moram zaslužiti, ko
postanem vaša žena. Čudna že-
nitev! Da jaz vas ne ljubim, —
je naravno; saj ni nobena taj-
na, da je podlo dejanje izrulo
iz mojega srca nekega druge-
ga. Zato je na vas, da napravi-
te vse možno in si pridobite mo-
jo naklonjenost.

— Kdo pa vam je rekel, Mi-
lica Jurjevna, da si ne bom
prizadeval zavojevati vaše srce
in si pridobiti vašo ljubezen?
Toda priznati morate, da se je
naša zaroka sklenila v izjem-
nih okoliščinah, ki se odražajo
v najinih medsebojnih čustvih.

— Dobro, ne bom se prepara-
la o tem. Vsekakor pa moram
staviti svoje pogoje: prvič se
za nobeno ceno nečem ločiti od
Marte Sidorovne, a poleg tega
hočem vzeti s seboj svojo soba-
rico Danjo.

— Čemu bi se temu upiral?
Jaz se sploh ne bom vmešaval
v izbor vaše služinčadi. Marta
Sidorovna je imenitna starka,
zelo vam je udana, a sčasoma
bo bržkone nadzorovala najine
otroke.

— O ne, jaz je ne jemljem
zaradi tega; jaz ne morem tr-
peti otrok in jih ne želim ime-
ti. — je rekla Milica razdraže-
no in zardevajoč.

Grof se je nasmejaj.

— Jaz pa tako obožujem, to
so angeli domačega ognjišča.
Sicer pa bo o tem odločala bo-
žja volja! Kakšne pogoje naj
še vključimo v najino ženitno
pogodbo?

— Razen tega, hočem preži-
veti nekaj mesecev na svojem
posestvu v Turovem.

— Tudi s tem rad soglašam;
rad potujem in z veseljem bom
preživljal svoj dopust na va-
šem Jekaterinoslavskem po-
sestvu. Je to vse?

— Vse. Kakšni pa so vaši
pogoji? — je posmehljivo in
zbadljivo vprašala Milica.

— Nimam jih, — se je rahlo
nasmehnil grof in skomizgnil z
rameni. — Ker pa ste svoje na-
šteli do konca, tedaj moreva
smatrati, da je soglasje doseže-
no?

Molče je prikimala in se ni
brnila, ko je stopil k njej, jo
prijel za obe roki in jih prižl
k ustnam. Nato je Milica vsta-
la, privzdignila krilo in ga mol-
če prišla pod pazduho.

Tako je bilo vse zaključeno
in ona je odločila svojo usodo.
Pri tej misli se ji je izvil iz pr-
si globok vzdih, toda grof se
je pretvarjal, kakor da tega ni
opazil.

Vsa rodbina je bila zbrana v
sprejemnici, ko sta vstopila že-
nin in nevesta; obstopili so ju
in jima začeli čestitati. Celo
generalka je bila takrat pri-
jaznejša in dobrohotnejša ka-
kor navadno, samo Meli in ba-
ronesa nista mogli prikriti svo-
je nevolje in razočaranja. Sta-
ri grof Berenklau pa je sijal
od sreče ter izjavil, da takoj
prevzame svojo očetovsko pra-
vico, in poljubil je Milico na
obe lici.

Pri večerji je bilo živahno
proti vsakemu pričakanju in

vkljub dogodkom prejšnjega
dne in vnovič so pili na zdravje
zaročencev; toda takrat je bi-
la nevesta bledejša kakor prej-
šnji večer in se je zgodaj po-
slovlila, sklicujoč se na utruje-
nost.

Prvič v življenju bržkone se
je Marta Sidorovna resno raz-
srdila na svojo razvajenko.

— Kakšna reč pa je to? Vče-
raj si se zaročila z enim, danes
z drugim! Po tvojem je torej
dopustno menjati moškega ka-
kor čevlje? Pa še z basurma-
nom — Nemcem. Kaj bi rekel
Jurij Mihajlovič? On in Vale-
rijan Petrovič se bosta v gro-
bu preobrnila! Kakor se je
knez hudo pregrešil nad teboj,
vendar ni zaslužil take kazni.
On je nesrečen, leži ranjen, tr-
pi in se kesa in v omotici kliče
tebe; ti pa se meni nič tebi nič
bratšiš s Švabom in si napivaš
šampanjcem z drugim ženi-
nom. Fui! Kako grdo je to!
Ne pričakuj nič dobrega, go-
lobica!

— Ne godrnjaj, njanja! Kar
je, je! Namesto, da me sedaj v
omotici kliče, bi bil knez mar
prej mislil name in ne bi zagre-
šil take podlosti! Dokažem
mu, da zame ne biva več. Sedaj
pa povej mi, če si izročila Po-
ljakinji ček?

— Vestno sem ji ga nesla,
kakor si mi ukazala. Sedi ti na
divanu, razčesana in blede, pre-
blede, oči pa ima zlobne kakor
preklenšček. Pa ni nič rekla;
vzela je papir in mahnila z ro-
ko, naj grem. Zares, oče jo je
hudo zdelal.

Vkljub Milicinu dobrika-
nju je starka ostala mračna.

Naslednji dan se je začel z
novim dogodkom. Janina je iz-
ginila iz gradu in odnesla s se-
boj škatlico z materinimi bri-
ljanti, katere ji je bila dala
za kostumirani ples.

Mihail Petrovič in baron sta
ukrenila vse možno, da bi na-
šla begunko, toda vse iskanje je
bilo brezuspešno. Janina je iz-
ginila, kakor da je v vodo pa-
dla, — kar je bilo prav čudno,
ker oteklo, spačeno obličje jo
je izdajalo.

Osjecki je še vedno ležal v
postelji, zato so mu prikrili
hčerin beg. No, ves grad je bil
razburjen; na prošnjo Mihai-
la Petroviča je Berenklau za-
jezdil celo v obmejno rusko
mestce, da opozori oblastva in
jih prosi sodelovanja. Tako se
nista ženin in nevesta ves dan
pokazala, do obeda, ki so ga po-

— Vi tukaj, Rostislav, kako
je to mogoče? Jaz pa sem me-
nila, da ste v Kijevu. — Kako
me veseli, da ste prišli, toliko
reči bi se rada pomenila z va-
mi, — je rekla polglasno, ko ji
je gost prijateljski stisnil ro-
ko.

— Je že skoraj tri mesece,
odkar sem proč od tam. Igor-
jeva rana je silno vznemirila
strica Nikolaja in pregovoril
me je, naj grem z njim; kar
sem se še toliko rajši odzval.
Ali vam morem čestitati kot
knezovi nevesti? — je vprašal
s tišjim glasom.

— Bila sem njegova nevesta,
zdaj pa nisem več. . . Zakaj?
Dedek vam bo vse povedal, —
je nestrno odgovorila Milica
s temnim obrazom. Potem se
bova o vsem pomenila, zdaj pa
vas zove knez.

— Torej na svidenje, — je
odgovoril Kromski in ji vnovič
stisnil roko.

Od daleč se je še poklonil na
vse strani in šel za generalom
in knezom.

— Kdo je ta častnik, ki ga
tako čislate, — je vprašal Mi-
lico Berenklau, ki ju je ves čas
opazoval.

Milica ga je poredno pogle-
dala.

— Kaj pa je to? Vaše vpra-
šanje mi je odkrilo nekaj nove-
ga, grof, zdi se kakor bi bili
ljubosumni, — je rekla skoraj
posmehljivo. — Mislila sem, da
ni prostora za ljubosumnost v
taki zvezi, ko je naša, ki je os-
novana na najtrdnjših teme-
ljih spoštovanja in prijatelj-
stva.

— Tako je. Ljubosum-
bila v našem primeru
toda mislim, da imam
vprašati, kdo je tisti
ki ga vi vrhu vsega ka-
po imenu.

(Dalje prihodnjik)

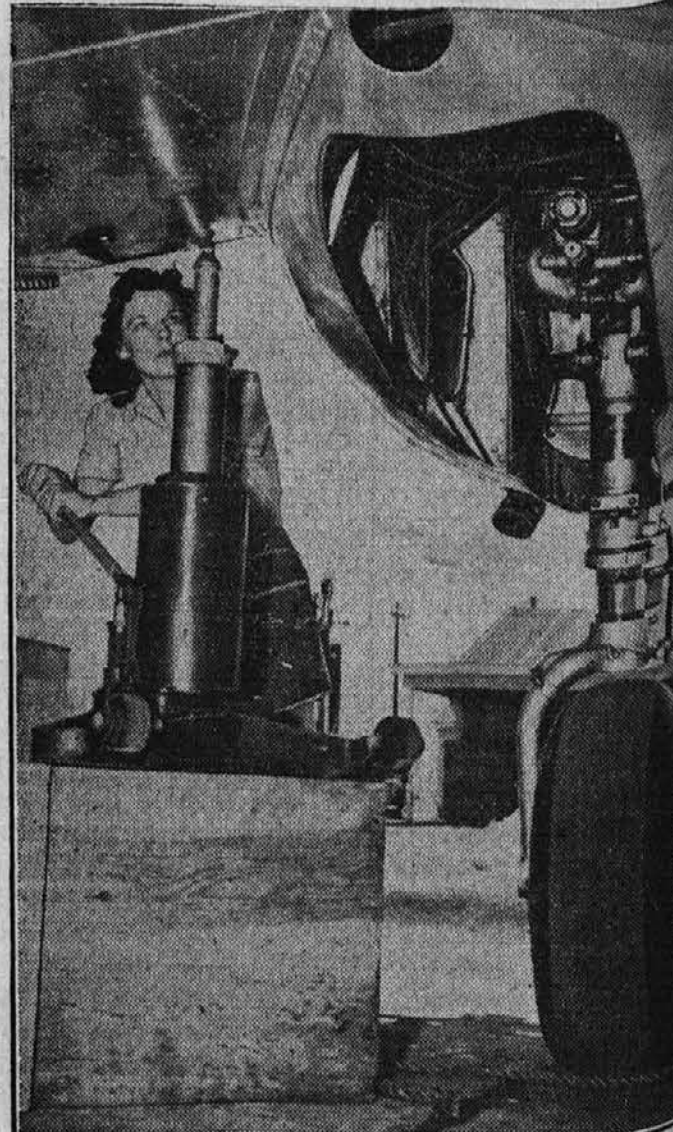
Amerika razpolaga
stotki zlate zaloge na

Japonci si bodo gotovo prej dvakrat premislili, če
nadlegovali mornarja A. N. Gilmora, katerega nam
stavljajo gornja slika, ko stoji na stráni na otoku ob
Južne Kalifornije. Vsa poročila pošilja potom radio.

Vojaske suknje, kakršne so nosili vojaki v pri-
tovni vojni bodo sedaj predelali po novem kroju.
na levi nam predstavlja vojaka v suknji iz prve svetovne
vojne, na desni pa sedanjega vojaka v suknji novega kroja.

Gornja slika nam je bila posneta v tovarni za
v Lubbock, Texas, kjer je tudi zrakoplovsko šola.
tovarni imajo zaposlenih 150 žensk, ki nadomestujejo
ške mehanike. Eno teh deklet vidimo pri delu na
sliki.

Here's Mine, Where's Yours?

—From Huntington (W. Va.) Advertiser.

NOVICE, ki jih potrebujete

NOVICE, ki jih dobite še sveže

NOVICE, popolnoma nepristranske

NOVICE, kolikor mogoče originalne

NOVICE, ki so zanimive

NOVICE z vsega sveta

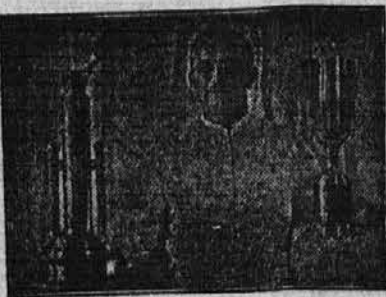
vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th
ENDicott 4212

WIDGOY'S PHOTO STUDIO
485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh
vrst slik po zmerni ceni. Odprto
ob nedeljah

Preizkušena zdravila proti
glavobolu

MANDEL DRUG STORE

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

Mandel's Headache Tabs
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.
Pošiljamo tudi po pošti